

elev- og lærling-
ombudet

Sør-Trøndelag

Årsrapport 2010 / 2011

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Bakgrunn for opprettelsen av elev- og lærlingombud i Sør-Trøndelag.....	3
3. Elev- og lærlingombudets virksomhet juli 2010 til mai 2011.....	4
3.1 Informasjonsarbeid	4
3.2 Utadrettet virksomhet.....	5
3.3 Møter med elevråd.....	6
3.4 Møter med VG2 yrkesfag	6
3.5 Samarbeid.....	7
3.6 Skoledagboka	8
3.7 Annen virksomhet	9
4. Henvendelser til ombudet.....	9
4.1 Henvendelser fra lærlinger.....	9
4.2 Henvendelser fra elever	10
5. Ansettelse av nytt ombud	11

Forsidebilde: Videregående skoler, www.kreativetrondelag.no.

Foto: STFK

1. Innledning

Elev- og lærlingombudets oppdrag er bl.a. å informere elevene og lærlingene om deres rettigheter og plikter, bidra til å realisere opplæringslovens bestemmelser, gjennomføre kurs for elevrådsmedlemmene ved de videregående skolene, og bistå enkeltelever / lærlinger / elevråd i saker ved den enkelte skole og lærebedrift. Ombudet får via skolebesøk, deltakelse på lærlingesamlinger, deltakelse på andre møter der elever og lærlinger har vært til stede, samt enkelthenvendelser via hjemmesidene eller telefon en god del tilbakemeldinger på opplæringen i Sør-Trøndelag.

Ombudsrollen medfører at man ofte jobber med utgangspunkt i et forhold som elever, lærlinger eller foreldre er misfornøyd med. Ombudet anser det som sin oppgave å videreformidle denne misnøyen til skoleeier på en mest mulig konstruktiv måte, for slik å bidra til at kvaliteten på opplæringen kan heves. Det er etter ombudets mening derfor også viktig å få en åpenhet rundt misnøyen og åpne for konstruktive tilbakemeldinger. Samtidig er ombudets *generelle inntrykk* at de fleste elever og lærlinger er fornøyde med sin opplæring.

Det presiseres at elev- og lærlingombudets årsrapport *ikke* bygger på statistiske data om opplæringen i Sør-Trøndelag, og kan derfor ikke gi en statistisk beskrivelse av opplæringstilbudet i fylket. Slike opplysninger er det fylkesrådmannen som samler inn gjennom brukerundersøkelser samt fylkeskommunens egne rapporteringssystemer.

2. Bakgrunn for opprettelsen av elev- og lærlingombud i Sør-Trøndelag

Elev- og lærlingombudet har tolket sitt mandat ut fra fylkestingssak 34/2005:

Oppgaver i forhold til elever og lærlinger

To viktige stikkord for ombudets arbeid er elev- og lærlingmedvirkning og elev- og lærlingdemokrati. Inspirert av arbeidet med elev- og lærlingombud i andre fylker, erfaringer fra samhandling med elever i eget fylke og innspill fra EO i ST tenker fylkesrådmannen seg at ombudet har flg arbeidsoppgaver:

- ivareta elevenes og lærlingenes interesser generelt
- informere elevene og lærlingene om deres rettigheter og plikter
- legge til rette for å styrke elevers og lærlingers innflytelse på sin egen opplæringssituasjon
- bidra til å realisere opplæringslovens og forskriftenes bestemmelser om elevenes og lærlingenes rett til å delta aktivt i planlegging, gjennomføring og evaluering av opplæringen
- være en brobygger mellom elevene og skoleledelsen og mellom lærlingene og bedriftsledelsen

Dette gjøres bl.a. ved å:

- gjennomføre kurs for elevrådsmedlemmene ved de videregående skolene og tilsynsvalgte i lærebedriftene
- inspirere elevrådene og tilsynsvalgte til større aktivitet
- informere om elevenes og lærlingenes rettigheter og plikter i forhold til et godt fysisk og psyko-sosialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring
- bistå enkeltelever, lærlinger og elevråd i saker ved den enkelte skole og lærebedrift
- ta opp enkeltsaker som kan skape presedens mht praktisering av gjeldende lov og forskrifter
- samarbeide med skolene, EO i ST, opplæringskontorene, partene i arbeidslivet, og fylkeskommunen
- delta i råd og utvalg og møter der elev- og lærlinginteresser bør være representert.

Generelt

Det er viktig at ombudsrollen utøves på et fritt og selvstendig grunnlag og at den ikke er underlagt fylkesrådmannens instruksjonsmyndighet. Elev- og lærlingombudet avlegger rapport til fylkestinget hvert år.

3. Elev- og lærlingombudets virksomhet juli 2010 til mai 2011

3.1 Informasjonsarbeid

En kontinuerlig utfordring for ombudet er å nå ut til alle fylkets elever og lærlinger med informasjon om at ordningen finnes. Ombudet benytter i all hovedsak følgende kanaler i sitt infoarbeid:

- Distribusjon av elevrådsveilederen
  - Ombudet har i samarbeid med de andre elev- og lærlingombudene i Norge gitt ut en egen veileder for elevrådene - Elevrådsboka. Veilederen inneholder bl.a. tips til elevrådsarbeidet, hvordan jobbe med konkrete saker og hvordan elevrådet kan nå fram i systemet. I tillegg inneholder veilederen informasjon om ombudsordningen.
  - Veilederen tilbys alle skolene gratis og sendes ut etter bestilling fra skolene ved skolestart. Ombudet tar den i tillegg med i forbindelse med elevrådsbesøk.
- Plakat
  - Elev- og lærlingombudets plakat henges opp i forbindelse med ombudets besøk på skolene, og er dermed synlig på stort sett alle videregående skoler.
- Infofolder for lærlinger
  - Ombudet har utarbeidet en egen folder med grunnleggende informasjon om lærlingers rettigheter og plikter, samt informasjon om ombudet. Denne er delt ut på ombudets møter med VG2 yrkesfag samt alle lærlingsamlinger der ombudet deltar. I tillegg sendes den i samarbeid med Fagenhet for videregående opplæring ut sammen med lærekontraktene.
- Internett
  - Ombudets hovedmottak for henvendelser er fortsatt www.elevombudet.no . Nettsiden videreutvikles stadig med bl.a. nyheter og svar på vanlige spørsmål.

- Ombudet vil fremover se på muligheten for å oppdatere dagens nettside. De fleste videregående skolene i fylket informerer om denne siden på sine nettstedet.
- Ombudet har i år fått en egen informasjonsside på nettstedet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.
- Elev- og lærlingombudene i Norge opprettet i 2010 det felles nettstedet www.elevombudene.no – med pekere til alle ombudene etter fylke.
- Classfronter
  - Ombudet har opprettet et eget ”rom” i det elektroniske klasseinformasjonssystemet Classfronter. Dette er et system som teoretisk sett alle elever skal ha tilgang til med eget brukernavn og passord. Rommet har bl.a. nyheter og informasjon fra ombudet.
  - Dette vil ikke bli videreført, da ombudet heller vil prioritere åpne løsninger slik som ombudets nettside og sosiale medier.
- Facebook
  - Ombudet hadde fra mai 2010 til mars 2011 en egen informasjonsside på Facebook (se bilde). Denne var synlig for Facebookbrukere mellom 16 og 20 år som bor i Trøndelagsområdet, og hadde i gjennomsnitt 30 000 visninger pr dag.
  - Ombudet vil fremover benytte sosiale medier mer aktivt for å nå ut til elever og lærlinger i Sør-Trøndelag.
- Distribusjon av årsmeldingen
  - Denne årsmeldingen vil bl.a. distribueres til alle skoler v/skoleledelsen, elevrådene, Elevorganisasjonen, opplæringskontorene i Sør-Trøndelag, Fagenhet for videregående opplæring, Fylkesmannen, LO og de øvrige elev- og lærlingombudene i Norge.
- Skoledagboka
  - Se kapittel 3.6

3.2 Utadrettet virksomhet

Ombudet gjennomfører hvert år møter med elevrådene ved de videregående skolene på høsten, og med elevene som går på VG2 yrkesfag på nyåret. Ombudet deltar også på lærlingsamlinger i regi av FVO og opplæringskontorene, og orienterer om ombudsrollen og muligheten for å få hjelp i rettighetsspørsmål.

I tillegg har ombudet deltatt på følgende samlinger dette skoleåret:

- Ombudet holdt foredrag om elevmedvirkning og satt i spørrepanelet på sentral skolering av elevenes tillitsvalgte i regi av fylkesrådmannen 1. desember
- Ombudet holdt foredrag om egne erfaringer i forbindelse med behandling av klager på opplæringen på rektormøtet på Byåsen vgs 16. desember
- Ombudet holdt foredrag om elevmedvirkning på fellesmøte for de ansatte på Tiller vgs 3. mars

3.3 Møter med elevråd

Ombudet har i rapporteringsperioden gjennomført individuelle møter med elevrådene ved alle offentlige videregående skoler. Tidsbrukene på møtene har variert noe, men det er stort sett lagt opp til et opplegg på tre klokketimer.

Da det er store forskjeller fra elevråd til elevråd, er det verken mulig eller ønskelig å følge noen ferdig oppsatt mal eller kjøre et likt opplegg på alle skolene. Hele møtet er derfor i utgangspunktet lagt opp med stor vekt på dialog og mindre vekt på strukturert forelesning. Det som imidlertid er fast for hvert møte, er at møtet innledes med en muntlig "spørreundersøkelse" med elevrådsmedlemmene. Spørsmålene går på alt fra hvilke saker elevrådet har jobbet med eller ønsker å jobbe med, til utfordringer elevrådet opplever ved den daglige driften. Det som kommer fram i samtalen med elevrådet danner grunnlaget for hva resten av tiden brukes på

Det gjennomføres også som regel et gruppearbeid der gruppene blir utfordret på å finne en elevråds sak de ønsker å jobbe for i elevrådet. De skal så planlegge hvordan de vil jobbe for å få saken gjennomført, og til slutt "selge inn" saken til resten av elevrådet. Siden erfaringen viser at det ofte dukker opp mange viktige saker til elevrådet når medlemmene stopper opp og bruker litt tid på å tenke bredt i forhold til alt som angår dem på skolen, kan dette være en god måte å bidra til økt aktivitet på der det er nødvendig.

En representant for fylkeskommunens ungdomssatsning har deltatt på hele eller deler av enkelte av møtene, for i slutten av møtet å gi en kort orientering om fylkeskommunens tilbud til ungdom innenfor kultur og fritid.

3.4 Møter med VG2 yrkesfag

Ombudet har helt siden starten av arbeidet i 2006 sett at det er en utfordring å nå ut til alle lærlinger med informasjon om rettigheter og plikter i arbeidsforholdet og opplysning om ombudsordningen. Ett viktig møtepunkt er lærlingsamlingene som hvert år arrangeres av fylkeskommunen, men ombudet får langt fra kontakt med alle lærlingene gjennom disse samlingene.

Den enkleste måten å møte alle lærlinger på, er derfor å dra rundt på skolene og møte elever i VG2 yrkesfag. Dette har nå vært gjennomført i to påfølgende skoleår, og oppleves som nyttig og virkningsfullt. Opplegget startet etter en drøfting sammen med rektorene på rektormøtet i desember 2009. Ombudet fikk der både god respons på ideen og mange nyttige innspill til selve utformingen av opplegget. Etter dette ble opplæringskontorene samt en representant fra FVO invitert til å delta, og ombudet la så i samarbeid med skolene en reiserute der de skolene som ønsket det ble besøkt i perioden januar-mars 2010. Med bakgrunn i gode tilbakemeldinger etter møterunden våren 2010, ble ny møterunde igangsatt dette skoleåret. Denne gangen ble alle skoler med yrkesfag besøkt, og ombudet har møtt 28 VG2-klasser på 22 videregående skoler. Møtene ble gjennomført i november 2010, og i januar/februar 2011. Samarbeidet med FVO er godt, og ombudet har sammen med Fagenheten funnet frem til en god arbeidsfordeling.

Møtene med VG2 yrkesfag har følgende formål:

- Informere om rettigheter og plikter som lærling

- Motivere elevene til å søke jobb som lærling
- Forberede elevene på arbeidslivet
- Fokuserer på at det er viktig å jobbe på skolen for å stille sterkere i konkurransen om å få lære plass.
- Vise fordelene med faktisk å ta opplæring i bedrift etter VG2 yrkesfag, i stedet for å ta tredje året i skole eller eventuelt allmennfaglig påbygning
- Hjelp elevene på vei i forhold til å registrere seg i Vigo og søke jobb som lærling

I tillegg til ombudet deltok en representant fra FVO og en representant fra opplæringskontorene (Opplæringskontoret for teknologifag og Opplæringskontoret for mat- og servicefag) på de fleste av møtene. Hvert møte var berammet til to skoletimer, og der elevmengden krevde det ble elevene i tillegg delt inn i mindre grupper slik at det ved behov ble avholdt flere møter på samme skole.

3.5 Samarbeid

Det er av avgjørende betydning for ombudet å ha et best mulig samarbeid med alle relevante aktører i forhold til videregående opplæring i Sør-Trøndelag. Ombudet vil her særlig trekke fram følgende aktører.

- Fylkestinget
  - Ombudet er så langt det er praktisk mulig til stede på alle møtene i opplæringskomiteen.
  - Komiteens og fylkestingets tilbakemeldinger til ombudet er av sentral betydning for ombudets videre arbeid.
- Yrkesopplæringsnemnda
  - Ombudet er så langt det er praktisk mulig til stede på alle møtene i Yrkesopplæringsnemnda.
- Kontrollutvalget
  - Ombudet la fram årsrapporten og drøftet aktuelle problemstillinger med Kontrollutvalget 26. oktober
- Elevorganisasjonen i Sør-Trøndelag (EO)
  - Siden EO drives av elevtillitsvalgte, er organisasjonen utsatt for svingninger i aktivitetsnivå. Dette året har det vært mindre aktivitet, og derfor også mindre samarbeid mellom EO og ombudet. Det må likevel understrekes at ombudet ønsker en god dialog med Elevorganisasjonen, og vil ta opp kontakten igjen kommende skoleår.
  - Ombudet deltok på EOs elevforsamling 14. oktober 2010.
- Ungdommens Fylkesting (UFT) og Ungdommens Fylkesutvalg (UFU)
  - Det er svært viktig for ombudet å holde kontakten inn mot UFU og UFT, som ungdommens talerør i mange viktige saker.
  - Ombudet deltok på Ungdommens Fylkesting 30. oktober, og holdt foredrag om elever og lærlingers rettigheter.
- Ombudene for elever og lærlinger i Norge
  - Det er i dag kun elevene i Troms og Hordaland som ikke har et elev- og lærlingombud i sitt fylke. Ombudene har løpende kontakt, og kan drøfte vanskelige saker og gi råd til hverandre.
  - Ombudene samles minst en gang i halvåret. Ett av formålene med de nasjonale samlingene er å kvalitetssikre den enkeltes arbeid i hjemfylket. Ombudet i Sør-Trøndelag deltok i rapporteringsperioden på nasjonale samlinger med ombudene for

elever og lærlinger 16.-18. november 2010 i Lillehammer og 12.-14. april 2011 i Stavanger.

- Fylkesrådmannen
  - Selv om ombudet kun er underlagt fylkestinget, er ombudet opptatt av et best mulig samarbeid med fylkesrådmannen. Gjennom dette samarbeidet får ombudet drøftet en del av de tilbakemeldingene som kommer inn skriftlig, på skolebesøk, lærlingesamlinger og andre steder der elever og lærlinger ferdes. Ombudet har derfor ved behov kontaktmøter med Fylkesrådmannen v/opplæringsdirektøren.
- Fagenhet for videregående opplæring (FVO)
  - Fylkeskommunens fagenhet for videregående opplæring er en uvurderlig støtte for ombudet i arbeidet med å besvare spørsmål og nå ut til elever og lærlinger.
- Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling
  - Ombudet har et godt samarbeid med Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling og har derfra fått svært nyttige tilbakemeldinger i forbindelse med enkeltsaker.
- Fagforeningene
  - Ombudet oppfordrer alltid lærlinger til å organisere seg for å få informasjon, råd og hjelp på arbeidsplassen. Ombudet opplever at mange lærlinger ikke er klar over hvilke rettigheter de har som arbeidstaker, og får mange spørsmål om rettigheter ift lønn, arbeidsmiljø og opplæring.
  - Ombudet er i dialog med LO Ungdom i saker fra lærlinger vedrørende arbeidsrett, og henviser også dit i klare fagforeningssaker.
- Fylkeskommunens ungdomssatsning
  - Fylkeskommunens ungdomssatsning består bl.a. av Ungdomsfondet, Kulturkortet Plænti, Trygt hjem for en femtilapp, Ungdommens Fylkesting og elev- og lærlingombudet. Satsningen er nå samkjørt under en felles paraply – ungt.no
  - Elev- og lærlingombudet samarbeider med resten av ungdomssatsningen om profilering utad.

3.6 Skoledagboka

Ombudet gir i samarbeid med Fagenhet for videregående opplæring og Informasjonsenheten ut en egen gratis skoledagbok til alle elever på de videregående skolene i fylket. Skoledagboka har både gjennom "Ukens tips" og egne infosider fokus på elevmedbestemmelse, rettigheter og plikter for elever i videregående opplæring. I tillegg inneholder den informasjon om det meste av fylkeskommunens tilbud for ungdom.

Ombudet anser skoledagboka for å være en god kanal både til å bidra til økt bevissthet og engasjement for egen hverdag blant elever og framtidige lærlinger, samt til å informere om mange av de gode tilbudene som finnes for ungdom i Kreative Trøndelag.

Ombudet har de siste årene utlyst en konkurranse i samarbeid med informasjonsheten der elevene ble invitert til selv å designe forslag til omslag på neste års skoledagbok. Nytt av i år var at de fire beste forslagene ble lagt ut på nett,

hvorpå elevene selv fikk stemme fram det forslaget de likte best. Etter at over 2000 personer hadde deltatt i avstemningen, ble ovenstående forslag fra Thomas Høstad ved Strinda vgs kåret til vinner.

I tillegg konkurrerte elever fra 3MKD Charlottenlund på Charlottenlund VGS om å lage den beste "reklameplakaten" for lokalvalgene 2011, noe som resulterte i en dyktig gjennomført oppfordring over to sider foran i skoledagboka til å engasjere seg ved skolevalgene og lokalvalgene 2011. Både gjennom denne konkurransen og gjennom omslagskonkurransen gjennom to år har ombudet fått bekreftet at det finnes utrolig mange dyktige designere blant våre skoleelever – en ressurs som fylkeskommunen gjerne kan benytte seg enda mer av.

3.7 Annen virksomhet

- Deltok på nasjonal opplæringskonferanse 25.-27. august
- Satt i arbeidsgruppa for handlingsplanen mot seksualisert trakassering
- Satt i Rådgivende innspillsgruppe til Samhandlingsplan for bedre gjennomføring i videregående opplæring
- Deltok i møte med Ungdommens Bystyre i Trondheim om frafall 28. oktober
- Var med i utvelgelsen av årets lærling sammen med arbeidsutvalget i yrkesopplæringsnemnda

4. Henvendelser til ombudet

Elev- og lærlingombudet får i løpet av et skoleår litt i overkant av 100 enkelthenvendelser. De fleste av henvendelsene kommer inn skriftlig via ombudets hjemmeside www.elevombudet.no, mens noen også kommer inn via epost eller telefon. Henvendelsene er omtrent likt fordelt mellom elever og lærlinger.

Ombudets generelle inntrykk er at både elever og lærlinger helst ønsker å løse sakene selv, og først og fremst kun ønsker råd fra ombudet om hvordan de bør gå fram. De fleste ønsker også som regel å lage minst mulig "trøbbel" i en sak, og er stort sett løsningsorienterte i sine henvendelser. Det er kun et fåtall av henvendelsene som har ført til at ombudet etter ønske fra lærlingen eller eleven selv har gått inn som "synlig deltaker" gjennom direkte brevveksling, telefonkontakt eller møtevirksomhet med skole eller arbeidsgiver. Dette fordi elevene og lærlingene generelt har ønsket å løse saken på lavest mulig nivå.

4.1 Henvendelser fra lærlinger

I år som i fjor har henvendelsene omhandlet et vidt spenn av temaer, hvorav de fleste er gjengangere fra tidligere år:

- Har lærlinger rett på samme kollektivrabatt som skoleelever?
  - Ombudet har med jevne mellomrom fått dette spørsmålet fra lærlinger, lærlingers foreldre, lærebedrifter og opplæringskontor siden 2007. Spørsmålet ble særlig løftet fram i ombudets årsrapport 2007/2008 (kap. 4.1.3).

- I forbindelse med behandlingen av årsrapportene 2007/2008 og 2008/2009 ba Fylkestinget fylkesrådmannen avklare kostnadene knyttet til en eventuell kollektivrabatt for lærlinger.
- Lærlinger har fra 1. august 2011 endelig fått det samme tilbudet om kollektivrabatt som skoleelever og studenter.
- Hvilken lønn skal jeg ha?
  - En lærling skal i utgangspunktet tjene det samme i løpet av to år, som en nyutdannet faglært arbeider tjener i løpet av ett år. Dette fordi halvparten av tiden skal brukes til opplæring. Hvordan lønnen fordeles i løpet av de to årene varierer.
  - Nivået på lønnen for en nyutdannet faglært arbeider er selvfølgelig avgjørende for hva lærlingen tjener i løpet av læretiden. Dette reguleres normalt av tariffavtalen, og er en avtalesak mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.
- Hvilken lønn skal jeg ha når jeg jobber overtid?
  - Lærlinger som jobber overtid, jobber fordi bedriften trenger ekstra verdiskapning, og ikke fordi lærlingen trenger ekstra opplæring. Dette anses dermed som ren verdiskapningstid. Lærlingen bør derfor få 100% lønn som ufaglært arbeider pluss ordinære tillegg for overtidarbeid.
- Lærlinger som jobber mye alene, savner veiledning eller simpelthen er satt inn i en 100% ordinær stilling.
  - Dette er en vanlig problemstilling for ombudet, og ombudet får denne type henvendelser fra flere forskjellige bransjer. Temaet ble drøftet mer inngående i ombudets årsrapport 2006/2007 (kap. 4.1) og 2007/2008 (kap. 4.1.2).
  - Utgangspunktet i slike saker bør alltid være at opplæringsplikten veier tyngre enn andre forhold. Det vil si at hensynet til lovens krav til opplæring i henhold til læreplanmålene som følger læreplanverket veier tyngre enn hensynet til bedriftens verdiskapning. Videre gjelder lovens prinsipielle utgangspunkt om at lærlinger skal komme i tillegg til ordinær bemanning.
  - Ombudets fokus ved denne type henvendelser er om lærlingen opplever å få god nok opplæring jfr. læreplanmålene og den faglige progresjon som kan forventes på det gitte tidspunkt. Dersom dette ikke er tilfelle, oppfordres lærlingen til å ta det opp med veileder, daglig leder eller tilsynsrepresentant i bedriften. Dersom dette allerede er gjort, eller dersom det ikke fører til noe resultat, følger ombudet opp saken overfor opplæringskontoret eller fagenhet for videregående opplæring. Ombudet har stort sett positive erfaringer med god oppfølging fra fagenheten/opplæringskontoret når slike saker kommer inn.
- Lærlinger som lurer på hvordan man "sier opp" læreforholdet, eller bytter læreplass.

Lærlingene er i en del saker opptatt av at arbeidsgiver ikke skal gjøres kjent med at ombudet er blitt kontaktet. En god del av henvendelsene kommer også fra foresatte, som tar opp saker på vegne av lærlingen som ikke selv "tør" å lage noen sak ut av det. Samtidig som ombudet selvfølgelig har full forståelse for dette, begrenser det naturlig nok også ombudets handlingsrom i forhold til saken. Ombudet tar aldri direkte kontakt med arbeidsgiver eller opplæringskontor med mindre dette er i tråd med lærlingens ønske.

Ombudet har i alle omfattende saker som har involvert lærlinger, vært i løpende dialog med saksbehandlere ved Fagenhet for videregående opplæring.

4.2 Henvendelser fra elever

Tematikken i henvendelsene fra elever i Sør-Trøndelag skiller seg ikke i stor grad ut fra tidligere år.

Også i inneværende rapporteringsperiode har en del av henvendelsene (og tilbakemeldingene i løpet av møtene med elevråd) gått på klager på opplæringen generelt eller klager på lærer. Det kan for eksempel være

- Elever som gir lærer innspill til undervisningsformen, men opplever at de ikke blir hørt.
- Elever som generelt opplever at det ikke er rom for elevmedbestemmelse i opplæringen
- Elever som opplever at læreren er ute av stand til å lære bort
- Elever som opplever lærerens reaksjon på tilbakemeldinger eller adferd generelt som uforutsigbar og/eller skremmende
- Elever som opplever at læreren "hakker" mye på dem uten at de forstår hvorfor
- Elever som får karakterer de ikke forstår, og som føler at de mangler underveisvurdering i forhold til hva som ligger bak karakteren samt hvordan de kan forbedre seg

Klager på opplæringen og behandlingen av disse er svært viktig i forhold til å sikre elevene den opplæringen de har krav på, og følgelig også bidra til å forebygge frafall. Dette er naturlig nok også et sentralt punkt i ombudets mandat (utdrag fra fylkestingssak 34/2005):

(...)ombudet har bl.a. følgende arbeidsoppgaver (...):

- *legge til rette for å styrke elevers og lærlingers innflytelse på sin egen opplærings situasjon*
- *bidra til å realisere opplæringslovens og forskriftenes bestemmelser om elevenes og lærlingenes rett til å delta aktivt i planlegging, gjennomføring og evaluering av opplæringen*
- *være en brobygger mellom elevene og skoleledelsen og mellom lærlingene og bedriftsledelsen*

Ombudet gikk grundig inn i denne problemstillingen i årsrapporten for skoleåret 2009/2010 (kapittel 4.3) og henviser til denne for en mer utførlig vurdering.

5. Ansettelse av nytt ombud

Martin Pütz, Sør-Trøndelags første elev- og lærlingombud, gikk i mai 2011 over i en ny stilling i fylkeskommunen, og stillingen som ombud ble dermed stående vakant. Nytt ombud, Espen Agøy Hegge, tiltrådte stillingen 19. september 2011. Stillingen er også gjort om til en åremålsstilling i 6 år uten mulighet for forlengelse.

Elever og lærlinger i fylket har i perioden mai til september 2011 naturlig nok ikke hatt den samme tilgangen til hjelp og bistand fra elev- og lærlingombudet. Ombudets nettsider har vist til at stillingen ikke er besatt, og henvist elever og lærlinger som søker hjelp og råd til andre instanser som har et ansvar i forhold til deres rettigheter. Det har ført til at ombudet har mottatt svært få henvendelser i denne perioden.

elevombudet@stfk.no
www.elevombudet.no